

editorial

carpeta

Un xicotet informe des dels marges, perquè és ací on viu l'ànima

Loris Viviani, IPFee • 5

Promoure, promocionar i crear metodologies novadores en la formació de persones adultes

Clara Arbiol González, Universitat de València • 17

Formació de persones adultes, multiculturalitats i processos d'inclusió

Jordi Vallespir, Universitat de les Illes Balears • 25

contínua

Vigència i vigor de l'educació popular en els inicis del segle XXI

Alfonso Torres Carrillo, Universitat Pedagògica Nacional, Bogotà • 41

persones, territoris i experiències

La dinamització del català a dos centres d'adults de Mallorca

M. Antònia Font, CEPA La Balanguera de Palma • 49

Projecte Elcádiz: una eina per a l'alfabetització

Anna Giner González i Matilde González Ibáñez • 58

El valor de les paraules: reflexions i accions en els processos d'alfabetització en la formació de persones adultes

Pascual Múrcia Ortiz, FPA; TAREPA-PV • 62

El record social i la formació de persones adultes, una aposta urgent

Luz Maceira Ochoa • 70

investigació

Subjectes i poders universitaris. conflicte, avenir i autoafirmació de la Universitat

Marco A. Jiménez i Ana María Vall Vázquez • 81

arxiu

dialògica

CFA Palau de Mar: l'evolució d'un projecte

Joan Padrós Rodríguez, Montse Abelló Güell, M. Àngels Araujo Alvarez,

CFA Palau de Mar • 109

fotografia

Certamen literari FPA 2003 Almussafes • 121

llibres

El pensament de l'experiència

Anna Rosa Butarelli i Federica Giardini • 123

Sumari

Com participar

Quaderns d'Educació Contínua?

Les pàgines de la nostra revista estan obertes a tot tipus de col·laboracions relacionades amb l'Educació i la Formació de les Persones Adultes. El nostre interès és oferir la publicació a tots aquells que desitgen col·laborar en ella exposant els seus coneixements, les seues reflexions i experiències analitzades. Així com també a les persones i institucions que desitgen difondre a través dels Quaderns d'Educació Contínua les seues iniciatives i activitats dins d'aquest àmbit.

Les col·laboracions han de requerir les següents condicions bàsiques:

- L'extensió dels treballs serà de 10 pàgines en format DIN A-4, a doble espai, amb un títol que sintetitze el seu contingut. És convenient d'intercalar apartats que divideixquen i ordenen les diferents parts de l'exposició.
- S'enviarà dues còpies del treball acompanyades d'una versió d'aquest en suport informàtic, preferentment en Winword. S'aconsella, si el tema ho permet, incloure gràfics, quadres sinòptics, etc., que il·lustren i completen el contingut del text.
- Com és natural la revista podrà realitzar una «correcció d'estil» sobre el text original, que en cap dels casos alterarà els conceptes ni l'enfocament adoptats per l'autor.
- Notícies i dades per a ser incloses en les pàgines informatives de la revista, sobre congressos, jornades, convenis, acords, programes, plans, iniciatives, projectes; cursos, conferències, debats, premis i concursos; publicacions de llibres, revistes, manuals, etc.
- Ha d'incloure sempre la font responsable i les notes de referència on el lector pugua requerir major informació.

Abordem un novell nucli generador però que ens ha estat pre/ocupant al llarg dels últims 20 anys de treball de novació educativa-formativa, sociocultural, sociopolítica...: *Nous reptes per una formació de persones adultes en l'actualitat*, mitjançant el qual tracitem de recollir algunes de les propostes, procediments, apropaments metodològics... engrescadors en el món de l'educació i formació permanent, als diferents territoris de llengua catalana; recollir, reflexionar sobre ells i, alhora, posar-los en conversa, real i dialògica, amb les pràctiques educatives de llibertat que al llarg de la nostra vida —personal, organitzativa, social...— hem posat dempeus, o potser hem ajudat a ballar de coroneta: és a dir, hem posat de cap.

Aquesta conversa perenne és la que hem fet, fem en l'actualitat i, alhora, la que ens convoquem i us convoquem a fer en el present-futur puix, entre algunes de les variables que ens avivem, potser caldria recordar: (i) el vast teixit de complicitats realitzades i a realitzar —ací i a l'estat espanyol passant per Europa, Amèrica...—; (ii) la desmesurada intensió-dimensió-intenció-sistematització-acció-investigació... de les lluites, dels materials, de les pràctiques, dels seminaris, de les jornades, de les proximitats...; (iii) la compartició i la resistència que aquestes complicitats, lluites, elaboracions, etc. han co-efectuat i/o edificat en el camp de l'educació i de la formació permanent, i en nosaltres, les persones joves i adultes que amb compromís, responsabilitat i esforç hem tingut les capacitats, les competències... d'apoderar-nos, plenament i integral, i practicant lliures el pensament de l'experiència i de les pràctiques educatives de llibertat que hem estat capaços d'organitzar i d'exercitar; una acció diferent i molt allunyada de les realitzades adés i ara per les confraries corporatives, o de soviets-blancs, de persones directores, secretàries... sols desafectes de la ciutadania, de la població il·letrada i/o vulnerable-marginada-exclusa però afectes, molt afectes a un règim de corporativisme sense alteritat ni dignitat, sols ximple comparsa.

En aquesta conversa perenne, a la qual convidem també de manera perenne, la confiança íntima és un dels valors que ens acompanya en l'exercici real de les nostres llibertats, més enllà de lleis i normatives, materialitzant una educació que es mou en el temps real, que pot ser tan edificant per a la persona educado-

ra com per a la persona educanda i que esdevé lògicament ancorada també en una resistència íntima; en les dues vessants ens emparem per poder co-efectuar l'acció de donar-se —i obrir-se a la recepció, clar— que és sempre qualsevol acció educativa, una novetat i un acolliment; i una educació així suscitada no pot ser '*ni colonialista, ni imperialista ni totalitzadora*', com assenyala Josep Maria Esquirol quan descriu el moviment de la intimitat, i ha de fer-fabricar un esdeveniment que requereix d'un quefer educatiu que transite quotidianament des d'un testimoniatge a un altre i, a més, potencie les dimensions dialògiques, relacionals, mediadores, amoroses... i necessita d'uns processos articuladors; adés hem assenyalat el recollir —també el reflexionar i posar-los en conversa—, ara hem de fer esment explícit a l'ajuntar —en mosaic, en cinta de Moebius...- i posar en marxa —tornar a la pràctica— tot sabent que no sols cal restar sinó també realitzar, en el quefer quotidià educatiu, la resta de les operacions bàsiques que l'educació popular d'Amèrica Llatina ens mostra i, així, iniciar un llarg camí de tornada a l'educació popular de la II República; tal i com el món flamenc coneix cants d'anada i tornada, també a l'educació popular hi ha pràctiques, metodologies, procediments... d'anada i tornada.

Unes pràctiques educatives de llibertat, d'anada i tornada, que han d'ajudar-nos a repensar i refer les relacions entre saber i emancipació, tal i com assenyala Marina Garcés, per continuar el quefer quotidià, compromès i autònom, de deixar-se educar, educar-nos i educar, i segueix Marina: '*proposo una nova il·lustració radical. Reprendre'n el combat contra la credulitat i afirmar la llibertat i la dignitat de l'experiència humana que es capaç d'aprendre per si mateixa (...) Ara és necessari (...) Ara en l'era planetària, podem aprendre a conjuguar un univers recíproc i acollidor*', una vida política que no formula respostes sinó que planteja preguntes, que realitza un doble moviment, enllaçat, de *polititzar l'educació i educativitzar la política i allò polític*, sense cap delegació de la intel·ligència ni de res, com hem afirmat en altres situacions-en-context, tot assumint, com assenyalava Paulo Freire, '*la convicció que el canvi és possible i que (...) no és en la resignació en què ens afirmem, sinó en la rebel·lia davant les injustícies*'.